

holm, saa siger jeg: den er det maaskee ufuldstændig, og maaskee kun, naar man tilligemed de øvrige Bestemmelser, som fastholdes i Værnepligtsloven, gjør Brug af den almindelige Bestemmelse, at ogsaa udenfor de Aldersklasser, som ere fastsatte i Værnepligtsloven, er enhver Mand i Krigstid pligtig at gribe til Vaaben for Fædrelandet. Man skal nemlig lægge Mærke til, at overalt, hvor man vil have en Almeenvæbning, og navnlig paa en affondret lille Ø som Bornholm, der maa man kunne være istand til at benytte alle de Kræfter, som kunne anvendes til Krigsbrug indenfor dette snevre Omraade; der er der ikke Spørgsmaal om lange og trættende Felttog, der er der ikke Spørgsmaal om lange Marscher, der er der ikke Spørgsmaal om de Savn, der følge dermed; man bevæger sig indenfor en snever Grændse; man har i Almindelighed der til enhver Tid Leilighed til at forsyne sig med de vigtigste Fornødenheder til Livets Ophold, man kan altsaa der bruge saavel yngre Folk — og det er det Vigtigste — som ogsaa ældre Folk end dem, som Værnepligtsloven tillader i Almindelighed at tage til Krigsbrug. Naar man skal bestemme sig for, hvorledes Væbningsvæsenet paa Bornholm skal forandres, saa foreligger det Spørgsmaal: kan man efter det almindelige Forbehold som er taget i Værnepligtsloven, indkalde det 18-aarige Mandskab til Øvelse, ikke til Tjeneste, og fastholde dets Tjenestetid kun for Krigen? Kan man altsaa i Kraft af Værnepligtsloven, i Kraft af den almindelige Bestemmelse, som fastholder Værnepligten for Enhver, selv udenfor de bestemte Aldere, ogsaa kalde det yngre Mandskab til Vaabenøvelse? Jeg tvivler derpaa og troer, at vil man gjøre Noget i den Henseende, saa skal man tilføie i Værnepligtsloven, at til Tjenesten paa Bornholm i Militiisen der skal ogsaa den 18-aarige unge Mand være pligtig til at give Møde. Men naar denne Bestemmelse er givet, saa er alt det Øvrige Væbningsvæsenets, men ikke Værnepligtens Sag. Naar Væbningsvæsenet siger, at ingen Lodtrækning med Hensyn til Fritagelse for Tjeneste kan finde Sted, saa kan denne dog ligesuldt finde Sted, men faaer da ikke den Anvendelse, som den har efter Værnepligtsloven; Væbnings-

væsenet paa Bornholm udskriver hver Mand, og lader det dem træffe Lov, saa bliver kun Virkningen en reen indbyrdes Tjenesteorden. Det er det Samme som ved Mandskabets Indordning i et Compagni, hvor hver Mand faaer et Nummer for at bestemme den indbyrdes Orden. Det forekommer mig derfor, at saavel det nu foreliggende Lovforslag, som det tidligere af Regeringen indbragte ere aldeles overflødige; det behøves kun den af mig ansøgte Tilfætning til den Værnepligtslov, som vi nylig have behandlet, eller til Værnepligtsloven af 1849, for gjennem Forandringer af Væbningsvæsenet at bringe den bornholmske Væbning til det, den bør være; den kan allerede med de Midler, som ere givne og som staae til Raadighed, gøres til noget meget Andet og meget Bedre, end den nu er. Det er ikke i de nuværende Bestemmelser, at det Urigtige væsentlig ligger; det ligger i den Mistillid, der vises Væbningen i den Skikkelse, den har, og i den Utilbøielighed til at bruge de Kræfter, der ere, og de Midler man har; man kan omforme saameget man vil; naar man ikke vil bruge med Tillid de Kræfter, der ere tilstede, saa faaer man ligesaa lidt Noget ud af dette Væbningsvæsen som af nogen Almeenvæbning. Tager man — for at bruge en noget trivialt Udtryk — paa det med en Istang istedet for med Hænderne, faaer man Intet ud af det, men gaar man derimod lige dertil, troer paa det, og bruger det med Tillid til det, hvor til det kan bruges — og jeg er overbevist om, at det kan bruges til Meget — saa faaer man Noget ud af det uden meget væsentlige eller kunstige Foranstaltninger. Det er ikke her Stedet at gaae ind paa Feilene ved den bornholmske Militi; jeg har bragt dem for Dagen paa Stedet, hvor det kunde faae en mere alvorlig Betydning. Det er Feil af en lignende Art som de, der have været i en væsentlig Grad tilstede ved den kjøbenhavnske Borgervæbning, hvor der er endnu Noget tilbage af dem, Noget er blevet afhjulpen — det kunde været skeet i en endnu betydeligere Grad. Det, som ligger for her er, om der er nogen Trang til en særlig Lov for Bornholm i den Henseende, og jeg mener da, at vi trænge ikke dertil. Der kan, som sagt, være en eneste Bestemmelse, hvor-